

จ. คำแนะนำของเจ้าหน้าที่ในประเทศญี่ปุ่นเกี่ยวกับการปรับแบบสอบถาม

จากการที่ผู้วิจัยได้เดินทางไปสำรวจพื้นที่วิจัยในประเทศญี่ปุ่นกล่าวคือ กรุงเทพมหานครและเมืองฟูกูโอกะในเดือนมิถุนายน พ.ศ. 2547 นั้น ผู้วิจัยได้รับคำชี้แนะจากชาวญี่ปุ่นผู้ดูแลงานด้านการท่องเที่ยวแบบพำนักนันทนาการที่ศาลาว่าการในกรุงเทพมหานคร กรุงเทพมหานคร และเมืองฟูกูโอกะว่า ข้อมูลส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถามควรมีการปรับข้อความบางประการ ดังนี้

1. ข้อมูลเรื่องชื่อกองทุนเงินบำนาญ/ประเภทวิชา ที่ได้รับอยู่ควรตัดออก เนื่องจากข้อมูลเหล่านี้เป็นข้อมูลที่คนญี่ปุ่นจะยินยอมให้แก่องค์กรทางราชการเท่านั้น
2. ข้อมูลรายละเอียดเกี่ยวกับที่ตั้งของครัวเรือน ชาวญี่ปุ่นไม่นิยมให้รายละเอียดดังกล่าวแก่บุคคลทั่วไป จึงควรถามเพียงว่า ผู้ตอบแบบสอบถามอาศัยอยู่ในกรุงเทพมหานครหรือชานเมือง กรุงเทพมหานคร หรือเมืองฟูกูโอกะหรือชานเมืองฟูกูโอกะ
3. เพื่อเป็นการอำนวยความสะดวกให้แก่ผู้ตอบแบบ ๔ ชาวญี่ปุ่นควรปรับข้อความเกี่ยวกับรายได้และรายจ่าย ดังนี้

3.1 รายได้โดยรวมต่อปี (รวมเงินบำนาญด้วย) (Household's Gross Income, including Pension) เนื่องจากชาวญี่ปุ่นที่ได้รับเงินบำนาญนั้นได้รับเป็นงวด ๆ ประมาณ 2 ครั้งต่อปี ดังนั้น หากข้อความนี้ถามเป็นรายได้ต่อเดือน อาจจะทำให้ชาวญี่ปุ่นบางคนรู้สึกเสียหน้าได้ เนื่องจากจำนวนเงินที่ได้รับต่อเดือนดูน้อยมาก จึงสมควรถามเป็นรายได้รายปี นอกจากนี้ การถามเรื่องจำนวนเงินกับชาวญี่ปุ่นควรถามเป็นจำนวนโดยรวม (Gross) แทนการถามถึงจำนวนเงินสุทธิ (Net) เนื่องจากชาวญี่ปุ่นจะนิยมตอบมากกว่า ทั้งยังเห็นสมควรแบ่งระดับของรายได้ต่อปีออกเป็นช้อยย่อย ๆ เพื่อความสะดวกในการตอบ ดังนี้ รายได้โดยรวมต่อปี (รวมเงินบำนาญด้วย) (1) ภายใน 1 ล้านบาท (2) ระหว่าง 1-3 ล้านบาท (3) ระหว่าง 3-5 ล้านบาท (4) ระหว่าง 5-7 ล้านบาท (5) ระหว่าง 7-10 ล้านบาท (6) ระหว่าง 10-15 ล้านบาท (7) ระหว่าง 15-20 ล้านบาท และ (8) มากกว่า 20 ล้านบาทขึ้นไป

3.2 รายจ่ายโดยรวมต่อเดือน (Household's Monthly Spending in Gross) เนื่องจากชาวญี่ปุ่นเคยชินกับการรับรู้รายจ่ายโดยรวมต่อเดือนมากกว่ารายปี และนิยมคำนวณเป็นจำนวนโดยรวมมากกว่าจำนวนสุทธิ ทั้งยังเห็นสมควรให้แบ่งระดับของรายจ่ายต่อเดือนออกเป็นช้อยย่อย ๆ เพื่อความสะดวกในการตอบ ดังนี้ รายจ่ายโดยรวมต่อเดือน (1) ภายใน 49,999 เยน (2) ระหว่าง 50,000-99,999 เยน (3) ระหว่าง 100,000-149,999 เยน (4) ระหว่าง 150,000-199,999 เยน (5) ระหว่าง 200,000-249,999 เยน (6) ระหว่าง

250,000-299,999 เยน (7) ระหว่าง 300,000-349,999 เยน (8) ระหว่าง 350,000-399,999
เยน (9) ระหว่าง 400,000-449,999 เยน (10) ระหว่าง 450,000-499,999 เยน และ
(11) มากกว่า 500,000 เยนขึ้นไป